

Společně utváříme budoucnost: Odpovědný byznys není módním výstřelkem, pro nás je každodenní praxí

1.12.2025 - Andrea Čandová | Západočeská univerzita v Plzni

Chybělo jim místo, které by v pohledu na udržitelnost propojovalo firmy, neziskovky i veřejnou správu. Ekonomky Lucie Mádlová a Petra Taušl Procházková společně ukazují, že odpovědné podnikání není jen teorie. Jde o změnu myšlení, která má široké dopady na společnost. A zákazníci si všímají.

Potkaly se jako doktorandky na Fakultě ekonomické a jedna ovlivnila druhou. A zatímco Petra Taušl Procházková (PP) zůstala na ZČU a o udržitelnosti v podnikání teď učí další generace ekonomů, Lucie Mádlová (LM) se vydala do praxe a založila Asociaci společenské odpovědnosti. V té sdružuje všechny ty, kteří mají zájem dělat byznys, který se nežene jen za maximalizací zisku. Dohromady tvoří tandem, který vyvolává dojem, že změna je nejen možná, ale už se dávno děje.

Jak zajistit, aby lidé nevnímali udržitelnost jen jako trend nebo klišé?

LM: Dříve byla udržitelná aktivita často spíše PR nebo občasná charita. Firmy si už dnes uvědomují, že jde o komplexní přístup k podnikání a rozhodování. Všechno má pak dopad na ostatní. Náš poslední výzkum mezi členy Asociace společenské odpovědnosti ukázal, že naprostá většina firem považuje udržitelnost za klíčovou hodnotu a pevnou součást své strategie i firemní kultury. Reagují tak samozřejmě i na své zákazníky, kdy většina z nich už dnes vyhledává produkty nebo firmy, které se udržitelně chovají.

PP: Z mého pohledu jde o velice živý systém, který se neustále vyvíjí. Bylo by naivní si představovat, že veškerá veřejnost bude jednomyslně vnímat udržitelnost jako významnou součást života, která ovlivňuje i budoucí generace. Ale jak Lucka říká, z mnoha výzkumů je viditelné, že pohled na problematiku udržitelnosti se mění a stává se výraznou součástí podnikání i každodenního života.

Co pro vás osobně znamená udržitelný byznys a kdy jste si každá uvědomila, že právě tohle je cesta, kterou chcete jít?

LM: K tématu udržitelného byznysu jsem se poprvé dostala v roce 2008 na univerzitě v Dánsku na učitelském programu Erasmus+ pro doktorandy. Nadchlo mne to a inspirovalo natolik, že jsem hned po svém návratu z Dánska změnila téma své disertační práce z výrobních a logistických systémů právě na společenskou odpovědnost a už u ní zůstala. Zlomový moment pak přišel, když jsem byla na mateřské dovolené, kdy jsem založila Asociaci společenské odpovědnosti, která má dnes po 13 letech 630 členů.

PP: Postupem času jsem už v průběhu studia viděla, že problematika udržitelnosti je přirozenou součástí business prostředí nejen stávajících podnikatelských subjektů, ale vytváří mnoho prostoru pro nové business příležitosti. Z našeho Centra podnikání, které jsme na fakultě založili v roce 2015, se následně stalo Centrum podnikání a udržitelnosti, neboť bylo čím dál více jasnější, že udržitelnosti nestojí bokem vedle podnikání, ale je jeho přirozenou součástí.

Dnes obě inspirujete druhé – vyučujete, motivujete, měníte praxi firem. Co jste si vzájemně předaly vy dvě?

PP: Lucky entusiasmus je opravdu nakažlivý a velice inspirativní. Jsem moc ráda, že jsem mohla a stále mohu sledovat její profesní dráhu. Já se snažím o problematice udržitelnosti edukovat naše studenty, dělat zajímavé projekty v propojení akademické a aplikační sféry a vést v této oblasti i některé doktorandy. Není to vždy jednoduché, ale i díky Lucky podpoře a její činnosti vidím, že to má velký smysl.

LM: Petra vlastně stojí od začátku vzniku Asociace v jejích orgánech. Ať už v roli dozorčí si správní strany. Naše profesní propojení se proměnilo také v dlouholeté přátelství, za které jsem nesmírně ráda. Já jsem takový střelec, Petra jasně nad věcí, a i když máme občas spory, máme se rády a navzájem se respektujeme. Jsem vděčná za její cenné postřehy a rady, které mnohdy Asociaci a její vizi posouvají dopředu.

Fakulta ekonomická zdůrazňuje odpovědnost vůči regionu. Jak se podle vás daří proměňovat západní Čechy v místo, kde se daří odpovědnému podnikání?

PP: Změna je postupná, ale děje se. Neřekla bych, že je region už ukázkovým příkladem odpovědného podnikání, ale vidím konkrétní kroky a lidi, kteří ho posouvají dopředu – od firem po veřejné instituce. Pomáhá, když se setkávají u jednoho stolu, sdílí zkušenosti a řeší lokální témata. Je to spíš mozaika menších iniciativ, evoluce ne revoluce.

LM: Z celorepublikového pohledu asi vidíme, že jsou některé regiony v otázce udržitelnosti dál, tradičně Praha, Středočeský kraj, ale i Jihomoravský kraj nebo Moravskoslezský kraj, kde je vysoká koncentrace inovativních firem, start-upů i institucí, které se udržitelností zabývají. Je skvělé sledovat, že se téma posouvá i v západních Čechách. Vzpomínám si na první Cenu hejtmána za společenskou odpovědnost, kterou se nám v Plzni podařilo zorganizovat v počátku vzniku Asociace. Byl to jeden z prvních krajů.

Jaké obchodní praktiky nebo řízení firem vás jako ekonomky bolí? Kde manažeři nejčastěji chybují?

PP: Stává se, že si firmy pletou udržitelnost s marketingem a prezentují ji, aniž by ji skutečně integrovaly do rozhodování. Některé společnosti nastavují ambiciózní cíle, ale neinvestují do lidí, procesů a partnerství, které jsou potřeba, aby to nebylo jen hezké na papíře. Pak i dobré úmysly mohou končit u povrchních aktivit bez reálného dopadu.

LM: Přesně tak, možná to všichni opakujeme stále dokola, ale udržitelnost musí být vnímána jako integrální součást byznysu, a pokud tomu tak není, nemůže mít vliv na výkonnost nebo konkurenceschopnost firmy.

Kdybyste měly společně popsat největší výzvu, která dnes stojí před udržitelným byznysem v Česku, co by to bylo?

LM: Největší výzvou je dnes silná polarizace společnosti. Udržitelnost se často zjednodušuje a politizuje, i když jde v jádru o obyčejnou snahu chovat se odpovědně k lidem i místu, kde žijeme, a to bez ohledu na to, zda ji nazýváme CSR, udržitelností nebo ESG. Názorů může být mnoho, ale planeta je jen jedna.

PP: Zcela s Luckou souhlasím, nemám co více dodat.

Co by si měla odnést nová generace ekonomů a ekonomek ZČU od té současné?

PP: Udržitelnost není jen krátkodobou záležitostí, ale každý může začít v malém a u věcí, které je schopen zvládnout a zařídit. Půjde-li nová generace ekonomů a ekonomek ZČU do praxe alespoň s minimální průpravou a obrázkem o tématice udržitelnosti, o to více budou připraveni s touto

problematikou pracovat a vnímat ji jakou běžnou součástí svého osobního a pracovního života. A to si troufám říci, že se děje a nejen na ZČU.

LM: Začněte jednoduše. Nejde hned změnit celý svět. Položte si otázku, „co je pro nás opravdu důležité?“ Možná stačí najít jeden problém, jednu oblast, která je vám blízká. Která se nejvíce týká vaší činnosti nebo podnikání. Druhým krokem je nebát se požádat o pomoc. A třetí krok? Prostě začít. Každá změna začíná malým rozhodnutím.

<https://info.zcu.cz/Spolecne-utvarime-budoucnost--Odpovedny-byznys-neni-modnim-vystrelkem--pro-nas-je-kazdodenni-praxi/clanek.jsp?id=8874>